

Чвертко Л.А.,

к.е.н., доцент кафедри фінансів,
обліку та економічної безпеки

Осадчук Н.В.,

ст. викладач кафедри фінансів, обліку та
економічної безпеки

Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини

ДОХОДИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ В УМОВАХ БЮДЖЕТНОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Нове бюджетне законодавство розширило права місцевих органів влади та надало їм бюджетну самостійність, а також розширились джерела наповнення місцевих бюджетів. Так, на місця з державного бюджету передано 100% плати за надання адміністративних послуг, 100% державного мита, 10% податку на прибуток підприємств приватного сектору економіки. Крім того, джерела наповнення місцевих бюджетів розширено також завдяки запровадженню акцизного податку з реалізації роздрібною торгівлі підакцизних товарів (пиво, алкогольні напої, тютюнові вироби, нафтопродукти) за ставкою 5% вартості реалізованого товару. База оподаткування розширюється через стягнення податку на нерухомість відтепер і з комерційного (нежитлового) майна та податку на автомобілі з великим об'ємом двигуна. До місцевих бюджетів зараховуватиметься 80% екологічного податку замість 35%.

Головним стратегічним завданням модернізації системи державного управління та територіальної організації влади, яка сьогодні здійснюється, є формування ефективного місцевого самоврядування, створення комфортних умов для проживання громадян, надання їм високоякісних та доступних публічних послуг. Досягнення зазначених цілей неможливе без належного рівня економічного розвитку відповідних територій, їх фінансового забезпечення і достатніх джерел для наповнення місцевих бюджетів.

Проблема наповнення бюджетів доходами, необхідними для виконання повноважень, важлива сьогодні як для великих міст, так і маленьких містечок. За

підсумками аналізу даних про доходи міст помітна одна тенденція: найбільше зростання доходів за останні роки показали зовсім не великі обласні центри, а міста з населенням до 100 тис осіб.

Протягом 2017 р. надходження до загального фонду місцевих бюджетів України (без урахування міжбюджетних трансфертів) склали 192,7 млрд. грн., що на 46,0 млрд. грн. або на 31% більше порівняно з 2016 р. За останні три роки від початку реформи фінансової децентралізації доходи місцевих бюджетів зросли у 2,8 рази – із 68,6 млрд. грн. у 2014 році до 192,7 млрд. грн. за підсумками 2017 року. Це стало можливим завдяки розширенню повноважень і підвищенню зацікавленості органів місцевого самоврядування в збільшенні надходжень до місцевих бюджетів, реалізації заходів щодо залучення резервів їх наповнення та підвищення ефективності адміністрування податків і зборів [1].

Слід звернути увагу на динамічне зростання доходів від сплати податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Впродовж 2017 р. надходження склали 2,4 млрд. грн., що перевищує показник 2016 р. на 70,9%. Серед рівнів місцевих бюджетів показники приросту доходів є найвищим по бюджетах ОТГ – 72,5%. По бюджетах міст обласного значення приріст становить – 69,3%.

Високий приріст надходжень свідчить про зацікавленість органів місцевого самоврядування в мобілізації коштів до своїх бюджетів та наявність резервів для подальшого зміцнення фінансової спроможності громад.

Показник власних доходів по 5-ти ОТГ Кіровоградської області за 2017 р. на одного мешканця збільшився на 1686,7 грн. та склав 3671,9 грн. (у тому числі: по 3-х ОТГ, утворених у 2016 р. цей показник зріс у 2,6 рази та становить 4121,9 грн., а по 2-х ОТГ, утворених у 2015 р., – на 31,2% і становить 3164,0 грн.)

Аналіз 6-ти ОТГ Черкаської області свідчить, що з розрахунку на 1 мешканця, середній показник надходжень власних доходів на 1 жителя 6-ти ОТГ області збільшився на 677 грн. та склав 1404 грн. (у тому числі 3-х ОТГ, утворених у 2016 році цей показник зріс у 3 рази та становить 1509 грн., а 2-х ОТГ, утворених у 2015 році – на 22 % і становить 1234 грн.) [2].

Об'єднання дрібних громад у спроможні здійснюється, аби вони могли сформувати дієздатні органи місцевого самоврядування – такі, які зможуть якісно виконувати власні і делеговані державою повноваження, ефективно розпоряджатися ресурсами, котрі громадам забезпечила фінансова децентралізація, приймати якісні управлінські рішення, дбати про постійний розвиток своєї території та покращення умов для проживання своїх мешканців.

Новації у формуванні доходів місцевих бюджетів сприяли тому, що бюджети різних рівнів отримали додатковий ресурс завдяки таким джерелам:

1. Зміна правил сплати податку з доходів фізичних осіб. Вони закріпили єдині нормативи відрахування ПДФО за бюджетами кожного рівня – 25% зібраного на території податку йде до держбюджету, 15% – до обласних бюджетів, 60% – до бюджетів міст обласного та районного значення, об'єднаних громад.
2. Відрахування плати за адміністративні послуги до місцевих бюджетів.
3. Поява 5-відсоткового збору з роздрібних продажів.
4. Зміна пропорції відрахувань екологічного податку: 20% – до держбюджету, 80% – до бюджетів інших рівнів.
5. Реформа податку на нерухомість (розширення бази оподаткування).
6. Відрахування до обласних бюджетів 10% податку на прибуток, який раніше повністю надходив до держбюджету.

Основним завданням, яке має вирішити бюджетна децентралізація – це пошук достатніх обсягів фінансових ресурсів, які б в повній мірі забезпечили фінансову незалежність місцевих бюджетів бюджетної системи України. Фінансова база місцевих бюджетів повинна задовольняти виконання повноважень органів місцевої влади щодо виконання ними всіх завдань і програм розвитку регіону.

Список літературних джерел

1. Фінансова децентралізація: результати та перспективи [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/169/Фінансова__децентралізація.pdf

2. Аналіз фінансової спроможності ОТГ Кіровоградщини та Черкащини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://decentralization.gov.ua/news/8442> .

Шафалюк М. С.,

аспірантка

ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

МАРКЕТИНГОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПЕРСПЕКТИВНИХ НАПРЯМІВ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ МІСЬКИХ АГЛОМЕРАЦІЙ

Певний перерозподіл міжнародних і внутрішніх туристичних потоків різного характеру і призначення, з концентрацією їх на більш безпечних і цікавих для відвідування київського і західних регіонів, не компенсує для столичних готелів загальних масштабів втрат від негативної макроекономічної ситуації і кон'юнктури ринку.

Нерозвинена в достатній мірі туристична інфраструктура Києва і України, вади брендингу історично-культурних, ділових, лікувально-курортних та іншого типу центрів країни, міст і регіонів, знижують обсяги та інтенсивність (час і частоту перебування туристів) попиту на послуги сфери гостинності, в тому числі і розміщення в готелях.

Для повного використання нових можливостей, реалізації потенціалу столичного ринку, необхідною є інтеграція зусиль всіх зацікавлених учасників у галузі гостинності. Їх активізація за напрямом покращення іміджу та туристичної інфраструктури і об'єктів, що забезпечують цікаве і пізнавальне перебування гостей у столиці, а також зручний транзит між регіонами з відвідуванням м. Київ, збільшуватиме попит на послуги київських готелів.

Стратегічні засади збільшення надходжень до бюджету міста від туризму і розвитку готельного бізнесу, окрім державного сприяння сектору, мають передбачати сьогодні необхідність і важелі для виведення з тіні незареєстрованих готелів, реструктуризації діяльності всіх закладів, що забезпечують тимчасове проживання громадян: медичного, освітнього та інших сегментів, а також усіх типів гуртожитків і т.д.

Такі реформи в інтересах кожного з відзначених видів економічної діяльності, про що свідчать численні публікації фахівців і програмні матеріали міністерств та відомств.